

Η δράση για την ενδυνάμωση των γυναικών βραβεύεται από την ΕΟΚΕ

[ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ](#)

Από όσα έχουμε από το 2019 να θυμόμαστε στο πεδίο των πρωτοβουλιών και των δράσεων για να εξασφαλίσουμε έναν κόσμο με πολύ πιο ορατή, εκτεταμένη και ισχυρή την συμμετοχή των γυναικών σε αυτόν, ένα σημαντικό είναι η βράβευση πέντε οργανώσεων/ενώσεων στην Ιταλία, το Βέλγιο, την Βουλγαρία, την Φινλανδία και την Πολωνία από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) της ΕΕ στο πλαίσιο τους ετήσιου Βραβείου της Κοινωνίας Πολιτών. «Είμαι πολύ χαρούμενη που το Βραβείο του 2019 αφορούσε την ενδυνάμωση των γυναικών με αντίστοιχες πρωτοβουλίες», επισημαίνει η Ισαμπέλ Κάνιο Αγκιλάρ αντιπρόεδρος της ΕΟΚΕ για την επικοινωνία. «Ξεκινούν από τα μικρά παιδιά και τις προσλαμβάνουσες που έχουμε και μας επηρεάζουν έμμεσα, υποσυνείδητα και καθημερινά, περπατώντας στο δρόμο ή ακούγοντας μια διάλεξη. Καταπολεμούν τις διακρίσεις σε επαγγελματικούς κλάδους που δεσπόζουν άνδρες, όπως η τεχνολογία, καθώς και την ανισότητα, κάνοντας τις φωνές των γυναικών να ακουστούν δυνατά στις πόλεις τους».

Πρώτη αναδείχθηκε η ιταλική ένωση Associazione Toponomastica femminile/ Γυνακεία Τοπωνυμία, η οποία πιστεύει ότι τα τοπωνύμια δείχνουν το πώς βλέπει η κοινωνία τα μέλη της και επιδιώκει να αυξηθεί η παρουσία σημαντικών γυναικών στην ονοματοδοσία δημοσίων χώρων και μνημείων. Ακολουθεί η Ogolnopolski Strajk Kobiet//Γυνακεία Απεργία της Πολωνίας, η μεγαλύτερη ένωση γυναικών της χώρας, που έγινε διεθνώς γνωστή με την γενική απεργία της

Μαύρης Δευτέρας του 2016 κατά της πλήρους απαγόρευσης της άμβλωσης. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η βουλγαρική Асоциация НАЯ, Ένωση ΝΑΓΙΑ, η οποία βραβεύτηκε για το πρόγραμμα «Μαγικά παραμύθια», στο οποίο προτείνει μία διαφορετική μη στερεοτυπική ανάγνωση κλασικών παραμυθιών σε παιδιά και γονείς. Στην τέταρτη θέση είναι η ένωση Mimmittkoodaaa/Γυναίκεϊος Κώδικας, ένα πρόγραμμα της Ένωσης Εταιρειών Λογισμικού και Ψηφιακού Επιχειρείν της Φινλανδίας, το οποίο προσφέρει δωρεάν σεμινάρια προγραμματισμού σε γυναίκες με μεγάλη επιτυχία. Το πέμπτο βραβείο έλαβε η βελγική μη κερδοσκοπική οργάνωση The Brussels Binder για την συγκρότηση βάσης δεδομένων με ονόματα γυναικών ειδικών και εμπειρογνομόνων για την ενίσχυση της εκπροσώπησης τους στη δημόσια συζήτηση στις Βρυξέλλες και την ΕΕ γενικά. Γιατί, όπως λέει και η Ισαμπέλ Κάνιο Αγκιλάρ, «ο καιρός περνά, η ανισότητα ευκαιριών μεταξύ των δυο φύλων παραμένει και, πλέον, αυτήν την εποχή είναι απαράδεκτο οι γυναίκες, το μισό του πληθυσμού της ΕΕ, να υφίστανται ακόμα διακρίσεις και έμφυλη βία». Το σύνολο του βραβείου ανέρχεται σε 50 χιλ. ευρώ, εκ των οποίων η πρώτη οργάνωση λαμβάνει 14 χιλ. ευρώ και από 9 χιλ. ευρώ οι υπόλοιπες τέσσερις. Υποβλήθηκαν 177 έργα από 27 χώρες. Σε ειδική έκδοση της ΕΟΚΕ συμπεριελήφθησαν, πέραν των 5 βραβευθέντων, και άλλα 29, που διακρίθηκαν για την καινοτομία και τις καλές πρακτικές τους. Ένα αφορούσε το ελληνικό δίκτυο Women on Top, που ασχολείται συστηματικά και μεθοδικά με την επαγγελματική ενδυνάμωση των γυναικών και την εργασιακή ισότητα.

Ισαμπέλ Κάνιο Αγκιλάρ, αντιπρόεδρος της ΕΟΚΕ.

Ο κάθε δρόμος μια ιστορία ή μια προκατάληψη

Οι Νάντια Κάρριο και Μαρία Πία Ερκολίνι της Τορονομαστικά Femminile και ο πρόεδρος της ΕΟΚΕ, Λούκα Ζαϊέρ.

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Όλα ξεκινήσανε με την παρατήρηση μίας μαθήτριας, ενώ βρισκόταν με την τάξη της να περπατά στους δρόμους μιας ιταλικής πόλης. Απευθυνόμενη στην δασκάλα της Μαρία Πία Ερκολίνι, νυν πρόεδρο της οργάνωσης Associazione Toronomastica Femminile, την ρώτησε, γιατί όλοι οι δρόμοι έχουν ανδρικά ονόματα και οι γυναίκες είναι σχεδόν ανύπαρκτες – κι αυτή ακριβώς η έλλειψη ήταν η αφορμή να γίνει σχετική ευρεία έρευνα και να δημιουργηθεί η οργάνωση με στόχο να αλλάξει η κατάσταση αυτή. Κατά μέσο όρο στο 90% των δήμων στην Ιταλία, στους 100 δρόμους με ονόματα ανδρών αντιστοιχούν 7,8 δρόμοι με γυναικεία ονόματα, εκ των οποίων το 60% αφορά αγίες και οσιομάρτυρες. Ωστόσο, δεν είναι εκεί παρούσες σημαντικές γυναίκες της επιστήμης, της πολιτικής, της τέχνης, του αθλητισμού και των επιχειρήσεων. «Παρατηρήσαμε πολύ καλά τις σημάνσεις στους δρόμους, την ονοματοδοσία κομβικών σημείων και διαπιστώσαμε πως στον δημόσιο χώρο δεν αναγνωρίζεται επαρκώς και ευκρινώς ο ρόλος των γυναικών», λέει η κ. Ερκολίνι. «Στα σήματα του σχολείου, λόγου χάριν, απεικονίζεται ένας πατέρας με ένα αγόρι – αυτό θα ερμηνευόταν, πως τα κορίτσια δεν πηγαίνουν σχολείο, άραγε; - και μάλιστα όπου απεικονίζεται μαθητής και μαθήτρια, ο μιν πρώτος έχει μεγάλη τσάντα και η δεύτερη μικρή. Τα σύμβολα μπαίνουν στο μυαλό μας και μας επηρεάζουν υποσυνείδητα, διαμορφώνουν συμπεριφορές και πρότυπα, με τα οποία ταυτιζόμαστε. Όταν στο σχολείο κάνουμε συζητήσεις για τα επαγγέλματα, φαίνεται πως τα αγόρια έχουν 50 επιλογές και τα κορίτσια ούτε καν δέκα».

Η νομοθεσία είναι αναγκαία να αλλάξει η κοινωνία αλλά για να αλλάξει η συμπεριφορά σε βάθος χρόνου, χρειάζεται παράλληλα να καταπολεμηθούν στερεότυπα και προκαταλήψεις. «Είμαστε γεμάτες πίστη στο τι μπορούμε να κάνουμε. Είναι μία μάχη όχι μόνον φεμινιστική, αλλά και μία μάχη για την κοινωνία συνολικά και τον πολιτισμό με τους άνδρες συνοδοιπόρους», συμπληρώνει η Μαρία Πία Ερκολίνι. Η οργάνωση συνεργάζεται αφενός με τοπικές αρχές της Ιταλίας, οι οποίες έχουν αντιδράσει πολύ θετικά για να εμπλουτίσουν την τοπική ονοματοδοσία οδών, πλατειών, αψίδων, γεφυρών κλπ., αναδεικνύοντας σημαντικές γυναίκες, αφετέρου με άλλες οργανώσεις στην Ευρώπη για να διαδώσει τις καλές της πρακτικές. «Στοχεύουμε η ιστοσελίδα της Τορονομαστικά Femminile να υπάρχει και σε άλλες γλώσσες της Μεσογείου και πέραν αυτής και να γίνουν γνωστές φημισμένες γυναίκες», συμπληρώνει η Νάντια Κάρριο, μέλος της Τορονομαστικά. «Ξέρετε

την εφευρέτρια και πρώτη γνωστή αλχημίστρια της Ιστορίας, την Μαρία Αιγυπτία του 3ου αιώνα μ.Χ, η οποία εφηύρε τον διπλό βραστήρα, το γνωστό μπεν - μαρί, που πήρε το όνομά της και μελέτησε μεταξύ πολλών άλλων την οξείδωση των μετάλλων; Ή την πρώτη γυναικολόγο της Ιστορίας, την Ελληνίδα Αγνοδίκη του 4ου αιώνα π. Χ, που ντυνόταν ανδρικά για να εξασκεί την ιατρική και μάλιστα με μεγάλη επιτυχία και παραπέμφθηκε σε δίκη από άνδρες συναδέλφους της; Στο δημόσιο χώρο βλέπουμε τοπόσημα μνήμης. Εάν αυτά δεν συνδέονται με γυναίκες και δεν σώζονται αυτές στη συλλογική μνήμη, είναι σαν μην υπήρξαν ποτέ».

Το πόσο ορατές είναι οι γυναίκες στη δημόσια σφαίρα, αρθρώνοντας το δικό τους λόγο και τα δικά τους αιτήματα είναι ένα ερώτημα, που απαντούν και οι Πολωνέζες, που βραβεύτηκαν από την ΕΟΚΕ. Για την Ogolnopolski Strajk Kobiet /Γυναικεία Απεργία της Πολωνίας, την δυναμική και μεγαλύτερη γυναικεία οργάνωση της χώρας, η απάντηση είναι η διοργάνωση μαζικών διαδηλώσεων και δράσεων. «Δώσαμε φωνή σε όσες δεν είχαν, σε όσες ήταν στη σκιά των ισχυρών με την απεργία και την κινητοποίηση της Μαύρης Δευτέρας τον Οκτώβριο του 2016, κατά της νομοθεσίας πλήρους κατάργησης του δικαιώματος της άμβλωσης – 500 χιλιάδες είμασταν στους δρόμους, καθώς διοργανώθηκαν 1500 διαδηλώσεις και πλέον σε διάφορες πόλεις της Πολωνίας και η φωνή μας έφθασε στο κοινοβούλιο», λέει η Μάρτα Λέμπαρτ, εκπρόσωπος της οργάνωσης. «Η Μαύρη Δευτέρα δεν οργανώθηκε κεντρικά με κάποιο μηχανισμό ελέγχου, αλλά από τα κάτω προς τα πάνω, με 400 τοπικές εκπροσώπους. Οι γυναίκες ξέρουν τι να κάνουν, υπάρχει αλληλοϋποστήριξη και εμπιστοσύνη. Είμαστε παρούσες, ορατές, βγαίνουμε από το περιθώριο και χωράμε όλες». Η Γυναικεία Απεργία συνεχίζει να δραστηριοποιείται με την στήριξη και άλλων οργάνωσης της κοινωνίας πολιτών και αντιστέκεται στην αδικία και σε κάθε προσπάθεια περιστολής ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων από την πολωνική κυβέρνηση. «Κάνουμε δράσεις για το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας, τις ίσες αμοιβές, τα αναπαραγωγικά δικαιώματα, το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης. Θέλουμε μία Πολωνία να σέβεται τα δικαιώματα των γυναικών και τα ανθρώπινα δικαιώματα εν γένει και να είναι ισχυρή στην ΕΕ, χωρίς φασισμό - κι αυτό το τελευταίο είναι δυστύχημα, που αναγκάζομαστε να το πούμε», διευκρινίζει η κ. Λέμπαρτ. «Είμαστε αγωνίστριες της ελευθερίας, όχι ακτιβίστριες. Και η ελευθερία είναι όπως η αγάπη - δεν σταματά».

Παραμύθια και ρόλοι

Εκ δεξιών, Μάγια Μάρκοβα και Σβέτλα Σίβτσεβα εκ μέρους της βουλγαρικής Ένωσης ΝΑΓΙΑ, και Κατερίνα Καπερναράκου.

Πολύ συχνά αυτός ο άνεμος ελευθερίας και ελευθεροφροσύνης, έξω από τα στεγανά πρέπει να αρχίσει να πνέει από πολύ τρυφερές ηλικίες, από τότε, που αρχίζει μέσα στο μυαλό των μικρών παιδιών να γίνει αντιληπτός ο κόσμος. Η βουλγαρική Αсоциация НАЯ/Ένωση ΝΑΓΙΑ, σε συνεργασία με το Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας στην Ελλάδα και τον Διεθνή Οργανισμό Προστασίας Παιδιών (τμήμα Γένοβας) στην Ιταλία, υλοποιούν το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Μαγικά παραμύθια». Δουλεύουν πάνω σε εννέα κλασικά και αγαπημένα παραμύθια, ώστε να προσεγγιστούν κριτικά και να αποδομηθούν τα στερεότυπα, που διαμορφώνουν πολύ περιοριστικές αντιλήψεις για τις επιλογές των παιδιών στο μέλλον. «Δουλεύουμε με αυτούς τους δυο φορείς, με τους οποίους είχαμε από παλιά συνεργασία και διαθέτουν εμπειρία», επισημαίνει η Μάγια Μάρκοβα, διευθύντρια του κέντρου θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας της Ένωσης ΝΑΓΙΑ. «Σε συνεργασία με δασκάλους και δασκάλες και νηπιαγωγούς, γυμναστές και γυμνάστριες, 180 τον αριθμό στις τρεις χώρες και 300 παιδιά και αντιστοίχους γονείς, ξαναδιαβάζουμε τα παραμύθια με διαφορετική ματιά και με παιγνιώδη τρόπο, εντοπίζοντας κοινωνικούς ρόλους. Τα παιδιά στην ηλικία των 5-7 ετών έχουν μια εικόνα των κοινωνικών ρόλων των δυο φύλων, αλλά δεν είναι τόσο αμετακίνητα εδραιωμένες. Κι όταν συζητάς μαζί τους βλέπεις πόσο ευφυή είναι και αυθεντικά στις απαντήσεις τους». Ανάμεσα στα κλασικά παραμύθια του προγράμματος πολύ αγαπημένα είναι η «Σταχτοπούτα», η «Χιονάτη», «Η Ωραία και το τέρας», αλλά και τα «Εφτά Κατσικάκια» και «Ο Παπουτσωμένος Γάτος». «Η συμμετοχή γονιών και εκπαιδευτικών είναι σημαντικότερη, διότι εκπροσωπούν δυο άξονες, που επηρεάζουν πολύ το αξιακό σύστημα των παιδιών», επισημαίνει η πρόεδρος της Ένωσης ΝΑΓΙΑ, Σβέτλα Σίβτσεβα. «Όσο πιο ευαισθητοποιημένοι είναι στην αντιμετώπιση και πρόληψη της έμφυλης βίας και των ανισοτήτων, τόσο αποτελεσματικότερα θα βοηθήσουν τα παιδιά να οικοδομήσουν υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις. Προσέχουμε ακόμα τις κρυμμένες και υπόγειες μορφές βίας, που εμφανίζονται σε πολύ μικρή ηλικία». Και προσθέτει: «Μέσα από τα παραμύθια επικεντρώνουμε την προσοχή των παιδιών σε μη στερεοτυπικούς ρόλους των γυναικών. Κι έτσι παροτρύνουμε τα κορίτσια να αναζητήσουν μη παραδοσιακά σχήματα να εκφράσουν τις δυνατότητές τους”.

Και αυτές τις δυνατότητες των γυναικών κόντρα σε έμφυλα στερεότυπα στον χώρο της υψηλής τεχνολογίας φέρνει στην επιφάνεια το πρόγραμμα Γυναικείος Κώδικας/Mimmitkooodaa της Φινλανδίας, το οποίο πραγματοποιείται δωρεάν από 40 εταιρείες λογισμικού της χώρας. Απευθύνεται αποκλειστικά σε γυναίκες, που εργάζονται σε διαφορετικούς κλάδους και έχουν όρεξη και περιέργεια να μάθουν προγραμματισμό και άλλα θέματα γύρω από την τεχνολογία, το χάκερινγκ, την τεχνητή νοημοσύνη, την δημιουργία ιστοσελίδας κ.α.. Οι συμμετέχουσες στα σεμινάρια διαδοχικών κύκλων αρχικά ήταν 100 και τώρα φθάνουν τις 5.000 και αυξάνονται, γιατί...ξεφοβηθήκανε. «Ξεκινήσαμε το πρόγραμμα δυο χρόνια πριν, έχοντας διαπιστώσει πως από τον κλάδο έλειπαν προικισμένοι άνθρωποι, πως σε αυτόν κυριαρχούσαν οι άνδρες και υπήρχε ένας διάχυτος φόβος για την υψηλή τεχνολογία μεταξύ των γυναικών - όχι πια», λέει ο Ράσμος Ρόιχα, γενικός διευθυντής του προγράμματος, εκπρόσωπος της Ένωσης Εταιρειών Λογισμικού και Ψηφιακού Επιχειρείν της Φινλανδίας. «Λέμε ότι λείπουν οι γυναίκες από την υψηλή τεχνολογία και χρειάζεται να αυξηθεί ο αριθμός τους. Εμείς το κάναμε πράξη», προσθέτει η Μίλια Κέτσι, συντονίστρια του προγράμματος. «Είναι σημαντικό πως διαλύεται αυτή η εντύπωση πως η τεχνολογία είναι μόνο για άντρες, πως αν θες να ασχοληθείς με αυτήν πρέπει να είσαι...διάνοια στους αλγόριθμους και είναι κάτι “μαγικό”. Και τελικά γίνεται κάτι πραγματικά μαγικό, γιατί οι γυναίκες δεν φοβούνται πια. Ενισχύεται η αυτοπεποίθησή τους, παρακολουθούν και τα επόμενα σεμινάρια, κάνουν βελτιωτικές αλλαγές στη δουλειά τους, κι αυτό το βλέπουμε από την ανταπόκρισή τους, αφού τελειώσουν τα μαθήματα. Επίσης, δεδομένου ότι οι περισσότερες είναι στην ζώνη 30-60 ετών λειτουργούν ως θετικά πρότυπα στην οικογένειά τους και στον κύκλο τους ευρύτερα». Τα μαθήματα δίδονται τα Σαββατοκύριακα από εθελοντές εργαζόμενους στην υψηλή τεχνολογία, οι οποίοι ταυτόχρονα εξετάζουν τις δυνατότητες των συμμετεχουσών για απασχόληση. Στόχος είναι να επεκταθεί το πρόγραμμα πέραν της Φινλανδίας και στις γειτονικές χώρες. Οι συμμετέχουσες συγκροτούν μία ενθουσιώδη, χαμογελαστή και γνήσια αλληλοϋποστηρικτική κοινότητα. «Αυτές οι γυναίκες είχαν την έφεση να μάθουν, αλλά δεν είχαν την στήριξη από τον

κύκλο τους. Κι εμείς την δίνουμε. Ακόμα, δείχνουμε στον κλάδο εμπράκτως πόσο θα ωφεληθούν, όταν υπάρχει μεταξύ των εργαζομένων τους ποικιλομορφία, οπότε παρακινούνται και άλλες εταιρείες να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα», συμπληρώνει ο κ. Ρόϊχα.

Η χαρούμενη κοινότητα του προγράμματος *mimmitkoosaa*. Αριστερά, κάνοντας το σήμα της νίκης, η Μίλια Κέτσι και στο κέντρο ο Ράσμος Ρόϊχα, συντονίστρια και γ. διευθυντής του προγράμματος αντίστοιχα.

Κι

αν το πρόγραμμα Γυναικείος Κώδικας καθιστά πιο ορατές τις γυναίκες στην υψηλή τεχνολογία, αλλά και κοινωνικά πιο ‘συμβατές’ με αυτήν, υπάρχει πάντα και ο δημόσιος χώρος. Κι αυτός απασχολεί την οργάνωση των Βρυξελλών, The Brussels Binder, η οποία παρατήρησε ότι, ανεξαρτήτως της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ισοτιμία γυναικών και ανδρών και των γενικότερων συζητήσεων για το στόχο αυτό, στην ίδια τη δημόσια συζήτηση λείπουν οι γυναίκες. «Παρατηρήσαμε ότι στα συνέδρια, τα πάνελ, στις συζητήσεις στα ΜΜΕ, που αφορούν θέματα χάραξης πολιτικής εδώ στις Βρυξέλλες η συμμετοχή των γυναικών φθάνει μάξιμουμ το 30%-32% και σκεφθήκαμε να συγκροτήσουμε μία βάση δεδομένων, όπου οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν εύκολα να αναζητούν γυναίκες ειδικούς, γυναίκες με εξειδίκευση σε διαφορετικούς τομείς από όλη την Ευρώπη», επισημαίνει, εν κατακλείδι η Πάολα Μανίγκα της The Brussels Binder. «Τον Μάρτιο λανσάρουμε μία διαδραστική βάση δεδομένων, που θα συνδέεται με άλλες αντίστοιχες βάσεις στις άλλες χώρες της ΕΕ στο πλαίσιο ενός δικτύου. Οπότε, οι γυναίκες εμπειρογνώμονες και με την ανά περίπτωση ζητούμενη τεχνογνωσία θα είναι ορατές και προσεγγίσιμες».